

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdasági s társadalmi lap.

A DEBRECZENI SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször, u. m. hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:
 öt hasábos petitor 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s több ízben megjelenő hirdeményeknél leengedés történik. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nyilvántartási költségek minden sora 20 kr. A hirdetések a szerkesztői irodában vétetnek fel. Az előfizetési s hirdetményi pénzek a kiadóhivataltal, a lap szellemi részéhez tartozó közlemények a szerkesztésig irodába a város háza épülete alatt (Rózsater) czimzandók.

Előfizetési feltételek:
 helyben haszhoz hordva vagy vidékre postán küldve:
 Egész évre 10 frt.
 Félévre 5 frt.
 Negyedévre 2 frt 50 kr.
 Egy órára 1 frt.
 Előfizetési helyben a kiadóhivataltal, a városi könyvtárban, (városbíró-épület, az udvarban balra) azután Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvtárosoknál, vidéken a postahivataloknál.

napelőtt f. hó 20-án Nagy...
 ott nagymérvű jégeső volt...
 a diónagyságban hullott...
 ablakait, tönkre tette a...
 ár egy is keveset igérő...
 mitthatlan.

Elme. A párisi „Figaró”...
 hasábos első cikkeket...
 párisi díj. Közöljük be...
 longchamps nagy ver...
 eposy Derby-verseny...
 dal az szerencsében...
 vát képezi; a híres lo...
 zebb helyek egyikét ér...
 ed elmondanunk epo...
 t. Kisér faluban egy...
 hozott egy eskőt. —
 tnek, erős alkatonak...
 gion akkor senki sem...
 ves pályát jósolni. Csak...
 e bizalma, s ezt Krem...
 nyik napon egy angol...
 állást, s a csikókról...
 ott. Ejj! megyeri még...
 a Derby-díjat, kiáltott...
 mosolygott s egy gui...
 szavakkal: „teszek ez...
 a, hogy soha!” Krem...
 s most jun. 1-én egy...
 napon egy pénzes leve...
 font sterlinggel...
 ndjuk a párisi díjat is...
 a fogadásokkal együtt...
 több mint egy millió

vásár a napokban...
 városunkból igen sok...
 stól hullott azon pa...
 l a Berettyó egyik ki...
 ségű és mély szak...
 nán lehetett átmenni...
 kerekelt pedig átjáró...
 t menni, a mi által a...
 egyen megrongálódtak...
 et kellene az illetőknek...
 lekében.

ten m. kir. földmívelés...
 miniszterinnak I. évi...
 z. a kelt rendelvénye...
 n kebelezett Huszt vá...
 gny — ott múlt hó...
 potvársá tartatthasék...
 I. — Kereskedelmi s

ívészában szombaton...
 a közreműködése mel...
 felhívjuk reá a mu...
 velmet.

Szabó Antal.

post. és távirtd...
 és jól berendezett

Kereskedés

att, kedvező felté...
 zóval vagy írásban...
 ten Soltész Emillel.

Kl. Józsefné.

szerezhetni Rickl...
 zkereskedésben

M.

Debreczenben...
 ele házbán...
 dik sz. a.

dennemmel-leg...
 szerinti

Hák

gyorsabban és...
 Ugyzinte...
 ad oktatást...
 akár pedig a

4. 3-?

76.

Debreczen, 1876. június 9.

Simaórlás 1 frt — 50 kr
 Darálás 100 kilogrammonként.

A tüntetés.

(Folytatás.)

Nem szerző akarátán, de közbejött betegségén mult, hogy cikkünk folytatása megakadt.

Csekélységeknek látszó példákat hozunk fel. De ha meggondoljuk, miszerint egy pénz magábanvéve alig valami, — de millióra menő egyes darabjai roppant tökélet képviselnek: azonnal belátjuk, hogy a nép milliói által felhasznált apróságoknak, ugyan általok megkésztése sok milliót takarítana meg, valamint sok millió karnak a szükséges pihenő időn kívüli állandó és hasznos foglalkoztatása millió meg millió vagyont szerezne az országnak.

Mit szólnak önk próféta urak, azok jelenethez, a mit egy részről a székelyföldről Oláhországban a legalacsonyabb szolgáltatást végett kívándorolt honfiaink, — mint kocsisok, háziszolgák és pincérek, — más részről a török birodalomból, jelszen Bolgárországból hozzánk bejönni szokott kertészek nálunk felmutatnak? Székely atyánkfiai kiviszik magokat, és eladják munkáikat, szolgálataikat részben személyes szabadságaikat is, oláh szomszédjainknak, — bizonyos nem magas évi béért. — kiviszik magokat azon országból, hova meg az általunk barbároknak tartott török alattvalók, a bolgár kertészek bejönnek százával-ezrével évenként azért, hogy a Duna, Tisza, Maros, Temes és Béga folyóvizek mellékén a zöldségtermelésre alkalmas földeket roppant, majd nem hihetetlen áron t. i. holdját 30, 40, 50, 60 forinton haszonbérbe vegyék, és azokon hagyományt, répat s egyéb zöldséget oly mennyiség- és kitérő minőségben termeljenek, hogy velök magyar és német helybeli birtokos kertészeink alig versenyezhetnek.

Mit tesznek ezen bolgárok? A folyóviz partjára felállítják egy ló által hajtott kis gépeket. Ennél fogva mozgásba hoznak egy a folyamra alkalmazott vizimalom kereket, — de a melynek minden lapátja egy vizemelő váluból áll. Az így perenként nagy mennyiségben és igen olcsó áron kiemelt s egy csatorna útján a zöldséges táblákra bocsájtott folyóvízzel bőségesen megöntözik veteményeiket, — s a legszárkább évek mostohaságával is dacolnak.

Valljon a bentszilőtt székely, magyar, német stb. nem tudná megtenni ugyanezt? Valljon a közös vámterület kergeti Oláhországba a székelyt czondra eselődnek, — s ugyanazon közös vámterület hozza-e be hozzánk a bolgár. Ha tud boldogulni nálunk az idegen, miért ne tudna saját vérünk, ha ugyanannyi értelem, kitartás és szorgalommal lát dolga után?

Hát ahhoz mit szólnak önk, midőn tapasztalják, hogy a honvédelmi miniszter a hazai ipar előmozdítása céljából minden a honvédség számára szükséges felszerelvénynek előállítását végett elsőbbséget nyújt a honi iparosoknak, — s ez elvből kiindulva, a bakkancsok szállítását hazai czipészeinknek adta ki. De czipész vállalkozóink a helyett, hogy magok dolgoznák, — illetőleg segítseik és tanítványaik által készítenék el a főlállalt mennyiséget a cseh iparosoktól vásárolják azon okból, mert így kevesebb munka és kockázat mellett nyernek a bakkancs darabján a vámszámot?

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

HÁROM HÓ MULYA.

— Eredeti beszély. —
Irta: L. GY.

(Folytatás.)

Eleonóra még ekkor sem mozdult a beteg ágyától, pedig az orvos kijelentette, hogy itt már nem használ sem a tudomány, sem az égőpás, mert a válság perenként közeledik, s egyedül a lázroham főokától függ hogy utána életben marad-e a beteg, vagy sem.

Ott állt szakadatlanul mellette, s imádkozva várta az iszonyatos percet, mely élet és halál fölött fog határozni.

A tizedik nap estéjén a beteg szokatlan nyugalommal aludt. Az orvos figyelmeztette Eleonórárt, hogy e nyugalom hasonlít a viharr megelőző csendhez az oceanón. A természet mintegy időt enged, hogy a szervezet erőt mérítsen a tükkszerű küzdelemhez, mely rövid időn elhárítatlanul bekövetkezik.

Valljon ez-e módja a hazai ipar felvirágoztatásának? Valljon nem magoknak az iparos vállalkozóknak áll-e érdekében foglalkozást adni helybeli munkásaiknak, még akkor is, ha netalán valamivel többbe kerülne is egy pár bakkancs, mint a mennyiért külföldről megkaphatják: — és valljon a bakkancskészítő segédeknek nem okosabb lenne-e inkább olcsóbban, s valamivel többet dolgozni naponként, mint munka nélkül maradni, — avagy Csehországba menni és ott ugyanazon bakkancsokat megvarrni talán olcsóbb árért, mint a mennyiért itthon megvarrni nem akarták?

Vélik önk, hogy az ily okosságú embereket, hazafiságra, saját érdekeik fölismerésére, és okosságra fogják tanítani a vámsorompók? Hiszen a honvédelmi miniszter megadta munkáiknak azon védelmet, mit a vámok megadhatnának. Hiszen a honvédelmi miniszternek még olcsóbban adták volna azokat a cseh iparosok? Vélik önk, hogy magok az illető iparosok lelki ereje- és munkássága nélkül, kiszoríthatják hazánkából a külföldi készítményeket?

Itt a tér próféta urak, a hol világosságot árasztanak, itt vannak, a kiket föl kell világosítaniok, — nem pedig az egyedülvidvőztő vámsorompókkal hitgetés által még vadabb eljárásra bátorítaniok? Valljon a vámközösség-e oka annak, hogy nem boldogul azon ifju ember, ki alig tanult pár évig valamely mesternél, — de a helyett, hogy vándorolni menne, iparjegyet vált, és a nélkül hogy mester-séget értené, a nélkül hogy üzletének fogásait és a kereskedelmi viszonyokat csak távolról is ismerné, a nélkül hogy egy helyesen irott számlát ki tudna állítani, a nélkül, hogy ki tudná számítani, hogy készítményei neki magának mire kerültek, és így mennyiért adhatja el, hogy azokon valami forduljon, — mint önálló iparos megindítja mesterségét?

Van neki valami kis öröksége szüleitől, — házascsajka, kis szőlője. De kész pénze nincs. Elmegy azért a vásárba, és megvenné a mesterségéhez szükséges anyagokat. Meg is alkudja. De hitelt kér. Az meg is adatik, vagy az anyag árulója, — vagy a közelben ólálkodó uszorás által, — de oly módon, hogy száz forint áru portéka után minden hónapban fizetni kell kamat fejében a visszafizetésig 10—15 forintot. Valljon a közös vámterület, vagy saját galgatagsága teszi-e tönkre az ily iparost? Valljon lehet-e olyan védvám, mely ott 120—180 százalékos uszora, — és saját bárgysága ellen megöltalmaz-hassa?

Tekintsük ama száma nélküli különböző mesterséget űző iparosainkat, kik mint mesterek magok dolgozni nem akarnak, de naponként eljárnak a piacra, szetteketgetni a világban, és elszekerезgetnek a vidéki országok vásároira, — s ily módon elhiztetik szék-kerberbe és az utazással együtt járó borozgatási meg másnemű élvezetekre azon kis hasznot, mi netalán nekakadt volna munkáik után.

Mit szólnak az olyan iparosokról, akik tulajdon azon portékabeli szükségleteiket, melyeknek magok mesterek, másoktól veszik, azon egyszerű okból, mert olyat a minőt viselni szeretnek, önmaguk előállítani képtelenek? — Vajjon az ily tanulni nem szerető, és saját mesterségeikben is járatlan iparosok segíthetnek az önálló vámterület bármily magas vámjai?

S hogy az orvos számítása nem csalt, a következmény bebizonyít. Félóra múlva a beteg léleket vétele gyorsulni kezdett, s homlokán veríték cseppek jelentek. Egy óra múlva a láb teljes hatalmával erőt vett a beteg. Elernyedt izmai gyorscsően rángatóztak, s ajka összefüggés nélküli, érthetetlen szavakra nyílt.

A hőmérséklet telt hévmérő 40 fokos lázt mutatott, s nem sokára várni lehetett a döntő pillanat érkezését.

Eleonóra letérdelt az ágy elé, s öszezűllt kezeikkel tekintett az égre. Arca bevoit esve, szeméi a hosszas virrasztástól kivereskedt, s egész teste világos jeleit mutatta a végkimerülésnek.

A beteg állapota pillanatonként aggasztóbb lett. Lázbeszédét sürű felkiáltások szakították meg s gyengesége dacára hanykolódni kezdett ágyában.

Tanulni kell uraim mindnyájunknak. — Csupán az boldogul, aki tökéletesen tudja azt a mihez fog. — Az iparszabadságot nem úgy kell értelmezni, hogy saját kezére szálljon a legtudatlanabb is, de úgy, hogy a tudatlanság és kenyerirrigység ne zárhassa ki a versenytől az ügyesebbeket, mint történt vala a czéhrendszer szakkellőkü korában.

Minél korlátlanabb az iparszabadság, annival nagyobb a concurrentia, — és így annivalinkább csupán azok állhatnak meg saját társak mellett, — minden külföldi behozatal nélkül is — a kik mesterségeiket tökéletesen tudják, — a nélkülözhetetlen alap-tökével bírnak, és így uszorás pénzre — hogy üzleteiket folytathassák, — nincsenek szorulva, — a melyt az üzleti világ forgalmi szokásait, viszonyait és feltételeit ismerik.

A kik mindezekkel nem bírnak, nem fognak bírnai a legmagasabb vámközeletén sem, s nem kell külön vámterület, hogy a kello kiképzettséggel bíró iparosok boldogulhasanak.

Miért gyarapodnak azon mesterembereink, — kikről ismeretes, hogy jó portékákat és pedig illó áron állítanak elő? — Miért fizetik a debreczeni gőzmalom és nagybő gazdálkodóink, drágábban a debreczeni gépszjakat, mint akár a németet, akár az angol, vagy amerikai? Azért mivel jobbak. Miért veszik meg a gallicziai s más osztrák kereskedők a debreczeni idősebb timároknak borkészítményeit kapván-kepva? Azért mivel jó anyagból és jól vannak készíve.

Készítsunk jól uraim, és jól, — de ne uszorás pénzen, — hanem saját tökével: s bizonyosan boldogulunk.

Hja! de nem lehet mindenkinek capitalisa, azt felelik sokan. Igaz! de az is igaz, és pedig a világ minden országában igaz, hogy a kinek capitalisa nincs, az vállalkozó nem lehet, — az üzletet józanon nem nyithat, az kénytelen megelégedni azzal, hogy mint munkás keresse kenyerét, — s csak akkor nyíson saját üzletet, midőn keresményéből annyit félre rakosztatott, a mennyi elegendő mesterségi üzletének okos megnyitására.

Valamint azon földmunkás, kinek egy kasza-kapa baltára valója van, — csak napzamos lehet — de bérlő nem: ugy van ez az iparosoknál is.

Nincs nagyobb szerencsétlenség, mint tökélet kívánó üzletet saját capitalis nélkül kezdeni meg, — és folytatni akarni. A ki ezt meri, mulhatatlanul uszorára szorul, — mert bizottságot nyújtani nem tudván, solid helyről tisztességes kamatra kölcsönt nem kaphat.

Hogy az uszora rákényszerít ellen megvédenek iparosaink, arra nem bír elég magas védvámot kifőzni se Heli, se Verhovi.

Ne azt praedikáljátok tehát urak, ha nem akarjátok hiába főlvenni a hazának szent nevet, hogy a külön vámterület mindent meggyógyít, és ezáltal ne ringassatok tovább a veszélyes álmaikban azokat, kik azokból minden körülmények között csak az elpusztulás valósigára ebredhetnek fel, — sőt inkább ha szeretitek valóban a hazát, és az iparosokat, mutassátok meg nekik tévedéseiket, ne hitessétek őket, de tépjétek le szemekről a vakaság fátyolát, ha fájna is nekik a világosság, — és jelöljétek ki nekik a boldogultatás ösvényét.

Hja urak! de ez nem a ti mesterségetek. Nem is tudtok hozzá. Mert hiszen összes tudományotokat olvastátok azon idegen német és angol írókból, a kik teljesen más viszonyok között éltek mint mi, kiknek törvényei tehát éppen úgy nem illenek mi reánk, mint a hogy

Emilia vissza folytott lélekzettel nézte a hévmérő higany oszlopát. Tíz percznyi borzalmas idő tölt így el, akkor az orvos biztatólag mondá — legyen nyugodt a grófné, a láb alább hagyott, a gróf megvan mentve.

nem lehet ugyanazon életmódra kényszeríteni a gyermekeket, és nagy embert.

Tudom, hogy e fejtegetések fonálán azt várja mindenki, hogy jelöljem ki tehát én az utat, melyen a szegényebb sorsu iparosoknak is javulának viszonyaik. — Ezen ut igen egyszerű. Az egyesülések, az associatiónak az útja. De nem azon egyesülése, a mi 1869. év óta hazánkban sőt városunkban is annyi pusztítást okozott. Nem a részvénytársulati egyesülést, — de azt értem, hogy több szegény iparos álljon össze társaságba, tegye össze tökécskáját, válassza ki magának vezetőül a legügyesebbet, ki a bevásárlásokat és eladásokat intézze, — mindenki végezze azon dolgot a mihez legingább ért a miben legügyesebb.

Ezután, ha 50 ember áll össze, 50 ember bevásárlási és eladási munkáját, egy, leg-főlebb kettő végezi, 48 addig hasznosan foglalkozik, a meddig azelőtt, — mind a 48 — össze-vissza járt és kelt, — az összesített apró tökéből, lesz egy oly összeg, mely helyes üzlet megkésztését teszi lehetővé, sőt az összesített erő hitelhez is juttatja a társulatot, úgy hogy valamelyik bankból 10—12, később 8 % kamatra, idővel a nemzeti bankból 4 % kamatra is arányos összegeket hitelezhet, — a nagyobb mennyiségben vásárolt üzletanyagokat jobb minőségben és olcsóbban veheti meg, az eladásokat egy helyről tehát rendkívül kevesebb fáradság- és költséggel eszközölheti; üzleti egybekötöttéseket eszközölhet, sőt az élelmiszereket is közös számlára jutányosabban vásárolhatja be, s oszthatja szét saját tagjai között.

Igaz, hogy nem lesz külön-külön önálló, de azért mester lesz mindegyik. Igaz, hogy szorgalmasan kell dolgozni mindegyiknek, de meg is lesz érte jutalma, annival inkább, mert az ily társulásban, a közös munkából mindenki állandóan azon részet végzi, a melyben legügyesebb, és így a mely ágazatban, majdnem két járatanabb egyén munkáját végzi el. Ily módon a munka-felosztásnak majdnem gyári tökélyét eszközölhetik a kisebb iparosok is. Ez után sokkal többet és sokkal tökélyesb állíthatnak elő ugyanazon tökének és időnek befördítésével, mintha mindenik külön saját kezére dolgoznék. Tehát a tökélyesb sokkal olcsóbban állíthatják elő; a vásárlók ízelést jobban kielégíthetik, sőt árkaikat is alacsonyabbra szabhatják, — s azután a külföldi concurrentiát is önérejükkel legyőzhetik.

Ily módon meglehetne vetni alapját egy nagy kiterjedésre és virágzásra jutható kézműiparnak. És az ily módon kifejlendő ipar áldásosabb lenne mind a részés társakra, mind a hazára nézve, mint a külföld példája szerint sokak által meghonosítandónak vélt úgy nevezett nagyipar.

Mert hiszen ki ne tudná hogy a külföld roppant gyárait a töképezések bírják, ezeknek tulajdonához a munkásoknak semmi joga. Azokban a munkások milliói csak olyanforma viszonyokban állanak, mint a nagy földbirtokosokhoz a napszamosok stb., sok a munka, nagy a napszám, ha megkevesebül, várhatja a szegény napszamos a piaczon, míg dologra hivatik. Ama külföldi nagygyárakban bármily nagy üzleti haszonnal: a munkások nem kapnak többet meghatározott béreiknél. Tehát ahazon tejlőre, mindig a gyára-tökeltulajdonosé a munkásé csupán a savó. Ha vigan megy az üzlet, valamivel emeltetik a munkakör, ha pangás áll be, — százával, ezrivel bocsájtának el a munkások.

Vannak valóban oly nagyobb szabásu iparok, melyeket roppant töké befektetést

idővel, mondá. Oly sebbel, minnek én az enyémet érezem, lehetetlen ily sokáig élni.

— Ugy van gróf ur, s ön ma nem is volna az élek között, ha életért a földöntuli hatalmakkal harczra nem két két gyöngye kéz — választott az orvos. Mióta önt félhoitam e terembe hozták egész tegnapelőttig itt állt ágya mellett a föld legelőfaldzóbb lénye. Tíz napon át nem mozdult ki e szobából, s tíz éjen keresztül virrasztott beteg ágya mellett, oly ápolást nyújtva önmek, mi egyedül volt képes összeroncsolt szervezetében visszatartani az életet.

Tanuja voltam lelki küzdelmének midőn ön a válság előtt állott, s minden pillanatban várniuk lehetett halálát. A grófné arca össze-vet esve, s egész testében remegett a kimerüléstől, az izgalomtól, de nem volt rábírható, hogy nyugalomra térjen. Testi ereje alig volt már, de a gondolat, hogy önt nagyobb veszély környézi, egy pillanattig sem engedé csüggedni, s itt ágya mellett főnvirrasztva várta a döntő pillanatot. De valóban ideje is volt már. Ha a válság pár nappal később érkezik, a grófnéval nem tudom mi történik. Letérdelt az ön ágya elé s összetett kezekkel néma imát rebegett, s én hiszem, hogy nem a természet, de e könyörgés mentette önt meg. S hogy ereje végkép ki volt merülve, s csak az izgalom tartotta

vagy épületek, sok és drága gépek, értékes eszközök előállítására nélkül megindítani annyival inkább virágzásra juttatni nem lehet. Ilyepek például a fegyver- és gép-gyárak stb. — Bizonyosan óhajtja mindenki, hogy azoknak felállítására vesse magát a nagy töké. De az emberiség és általában az iparosok sokkal nagyobb részének érdekében minden emberbarátnak azt kell kívánnia, hogy a háziiparnak, minél szélesebb mértékben kifejlésztése mellett, kevesebb tökélet igénylő mesterségek felvirágzására oly össze szövetezések alakuljanak, minőkre fentebb czéleztünk.

S hogy ez nem is kivihetetlen, — sőt hogy már hasznossága is be van bizonyítva, onnan merjük következtetni, hogy — nem szólván a többrendű budapestiekről — Debreczenben is az első asztalos-egyletet — ha jól vagyunk értesülve — már a második is követi.

Am vizsgálja meg helyzetét, de elfogulatlanul és önátlatás nélkül a magyar kis ipar, — tegye pénzzé, azon elvesztett időt, mit most vevés, adás és hitel keresés közben elveszt, adja hozzá azon magas kamatot, mit az uszorának fizetni képtelen és gondolván ki olyan magas védvámot, — a milyet akar, — és ítélie meg, de igazságosan, hogy a védvámok hatásá alatt okvetlenül beköltöző nagy iparosok mellett nem oly szerencsétlen, nem oly koldus maradna-e mint most, — avagy nem lenne-e kénytelen a beköltözött idegen ipar robotosává szegődni, ha továbbra is mesterségéből kívánna megélni?

Ellenben vizsgálja meg és vegye számba, hogy mine-mi pénzbeli eredményei lennének ez egyesített tökéértelmem, ügyesség és szorgalom hatványozott erejének, — s ítélie meg, de elfogulatlanul, hogy lehetne-e az általa előállított tárgyakra oly magas vámsot vetni, mely ne lenne kisebb, mint a mennyit idáig erő- és időpazarlásban meg uszorában elfizetni kényyszerült.

Tanuljunk uraink és fogjuk töven a haladgot, bizony magofognak élni, — sőt boldog és virágozni.

Mert ha mi hazai iparosok tudni fogunk készíteni oly czikkeket is illó árban, melyek mezőgazdánk, föld- és töképezéseink, s egyéb nem iparral foglalkozó és így a mi czikkeinket fogyasztó hazánkiai szükségletét és ízelést kielégíthetik, bizonyosan fölünk fogják azokat vásárolni, nem az idegentől.

Arra pedig mérget vehet akárki, hogy főleg a kisebb iparosok ily egyesülés útján boldogulhatása biztosabb és bizonyosabb, a dolgok jelen rendén, midőn a természetes folyamat és fejlet, semmi rendkívüli körülmény nem zavarja és háborogtatja, — mint lenne e külön vámterület felállításával együtt járó rázkodás után.

Mert ha — mint jelen értekezések eleje táján kifejtettük — még oly magas védvámok sem volnaak elegendők arra, hogy oly gyárak keletkezzenek külföldi tökéek által, melyeket telkebbe és vagy bepítkezésebbe lekell kötni, és így a melyeket egykönnyen kivinni a hazából nem lehet: annival inkább megrohanják hazánkat azon iparok emberei, a mely iparokhoz csak pénz és könnyen transportálható eszközök kívánatnak meg.

Mig ezért az említett egyesülések útján a közös vámterület mellett kis iparunk nagyban és hatályosan versenyezhet az osz-

még fenn, erről meggyőződőim kellett, midőn tára adtam, hogy öntül van a veszélyem. E szavak hallatára hálás pillantást vetett az ég felé, aztán kezem után nyult, de ereje e pillanatban elhagyta s ájultan rogyott össze. Azóta a grófné is ágyban fekvő beteg, s hoszan fog tartani míg ereje visszatér.

Itt az orvos elhangzott s Lőrincz szavaira lett figyelmes, ki beszuokott szempillákkal s átszellemült arcczal tekintett az ég felé.

— Ugy, ugy, emlékezem már reá... Ó volt, Eleonóra volt. Néha voltak világs perczeim midőn tisztán láttam őt, a legszebb, legjobbak angalt. Itt állt ágyam mellett, s könyes szemekkel nézett reám. Ugy vágytam szólni hozzá, de csak ajkaim mozoghattak, mellembem volt annyira erő, hogy hangot adhattam volna. Emlékezem... emlékezem...

Aztán elhangzott suttogó hangja, s az orvos szabályos lélekvételéből következtette, hogy jótékony álom szállotta meg.

(Vége köv.)

trák és külföldi kis iparral; külön vámtérlet s főleg magas védvámok mellett a nagy haszon magára betolakodó idegen töképezése által, a magas vámok idejére berendezendő nagy üzletek versenyében, bizonyosan és végképen elállna.

Lehet, hogy szélbali honboldogítóink azt felelik arra, mindegy nekik bárholna és bárki hozza be azon ipart, csak hozza be.

Lehet, hogy nekik mindegy, nekünk nem az. — A mi szívünknek fájna, kimondhatatlanul fájna, ha még nyomottabb helyzetbe jutnának azon hatszáz czernyi polgártársaink, kik iparral foglalkoznak.

A dél magyarországi igazgatóságról különböző hírek érkeznek. A mozgalmak vezetői, mint mondják, hogy kiküldetésnek minden vesztélyt, apró kis papírselejteket utján — máket a vesztély pillanatában el lehet nyelni, érintkeznek egymással. Azokra iratnak az utasítások, tervek stb. Mindazáltal egy-két fokolomposra igen compromittáló iratok kerültek kormányunk közegeinek kezébe. Lév Tóbiás kir. biztos, kit e nemzetiségi mozgalmak ügyében küldtek az alvidékre, már vissza tért onét, s jelentése a miniszterelnök kezében van. Hirszerint e jelentésben Miletics és Polit urak tevékenységéről igen terhelő adatok foglaltak meg, melyek mint a „N. P. J.” írja elég alapot nyújtanak egy felszámoló perhez.

Milán fejedelemnek több váltoja kering Budapesten, a szerb kormány számára, budapesti újság, hajót, vásznat stb. szállítottak, de az illető árnak csak egy harmadát kapták készpénzben, s a többiért a fejedelem által aláírt váltót voltak kénytelenek elfogadni.

A gazdasági tanintézetek. Az egyforma fokozatban álló gazdasági tanintézetek tanszervezete fog tárgyalni még e nyár folyamán a földművelési miniszterium kebelében, s e célból — mint a „K. N.” közli — a keszthelyi, debreczeni, kolosmonostori és kaszai intézet igazgatói értekezletre fognak meghívni a legközelebb a földművelés-, ipar és kereskedelmi miniszter által. Az értekezlet tanácskozásait Keszey Kálmán és Máday Izidor fogják vezetni.

Péchy miniszter tegnapelőtti bécsi utjából megérkezett. Ez uti célja tudvaleg a magyar kormány részéről, a déli vasút ügyében való nyilatkozás volt. A kormány álláspontja az, hogy a párisi pótszerződés nem tartozik rá, ahhoz hozzá így nem járul s következésképp garanciát nem vállal. Ragaszkodik azonban a bécsi szerződéshez s annak alapján esetleg megteszi a lépéseket a déli vasút magyar vonatának az osztrákoktól való elválasztására. Mire nézve Rotschildtól és általában a társulattól és az osztrák kormánytól kötelező biztositványok vannak. Addig is azonban alkudozások folynak a magyar vonalok független igazgatása s így Budapesten külön igazgatóság felállításá iránt.

KÜLFÖLD.

A keleti ügyekre vonatkozólag semmi újabb hírt nem érkezett. Az általános helyzetnek e pillanatban összehasonlíthatatlanul megnyugtatóbb színe van, mint a min múlt régen volt. A hatalmak mindnyájan tartózkodó állásban maradtak, s egyetértéssel abban, hogy a dolgok fejlődését Törökországban egyelőre önmagukra kell bízni. Így elmékedik a „Nord Allg. Ztg.” Azonban a jelek oda mutatnak, hogy a helyzet koránt sinesen olyan nyugodt. Legközelebb a bécsi tőzsdén nyugtalanító hírek

keringtek, melyekre főleg a szerb viszonyok adtak okot. Es kétségtelen, hogy a belgrádi kormány még eddig semmiféle megbízható garanciákat nem adott békés szándékairól, sőt ellenkezőleg politikája igen komoly aggodalmakra nyújt okot. Az orosz hadikészültségek színtelen épen megnyugtató hírek kezdenek a nyilvánosságba szivárogni. A kronstadti hajógyárban éjjel nappal dolgoznak. „Nagy Péter” páncélos hajó, mely a közép tengerre fog menni, már csaknem egészen föl van szerelve; ugyanily állapotban van a „Rurik” gőzfregatt. A kronstadti dockokat és hadi kikötőket nem katonai egységeknek nem szabad többé meglátogatni.

A hercegovinai csataterén, újabb észleltetés történt. Nicsics kardcsapás nélkül lón ugyan élelemmel ellátva, de míg a török hadak a Duga-szorosban voltak összpontosítva, a lázadók Pekó Pavlovics vezetésével 19-én lerontották a nevesingei síkságra, öt török helységet felperzselték, s az egész marha állományt elfoglalták. Ugyanez nap Musits vezetésével Stári Stehanónál Trebinje mellett is harc folyt a lázadók s a török katonák közt. Mindezen jelenségek, nem igen megnyugtatók a béke ügyére.

MIRŐL SZOL A KÖZEGÉSZSÉGÜGYI TÖRVÉNY?

(Írta és a debreczeni orvos-gyógyászati egyesület 1876. máj. 26-án tartott ülésében előadta Dr. Z. elly Z. Dániel.)

Ily című tanulmány küldetett be hozzánk legközelebb, melyet sokkal nagyobb fontosságúnak tartunk, sem hogy csak egyszerűen hívjuk fel a közönség figyelmét rá, hanem némi bővebb ismertetést adni is szükségesnek véltünk annyivalisankibb, mert a kiadó egyesület csak keveseket részesített eddig azon szerencsében, hogy bírassák és olvassák e művet.

Pedig nagy szükség volna arra, hogy széles körben elterjedhessen, mert a szerző e közérdeklő tárgyról nem a tudós világának, de a nép minden osztályának írott, minthogy e tárgyat alaposan ismerni minden honpolgárnak szoros kötelessége.

A derék szerzőnek ezen tanulmánya nagy egyszerűségről tanuszkodik. A népszerű, de mindamellett is emelkedett stílusú munkát 5 fejezetre osztotta fel a szerző, hogy minél könnyebben felfogható legyen. Az elsőben azon kérdéssel foglalkozik, hogy „szabad-e a jelen században a közegészségügy rendszert elválasztani?” Röviden körvonalaival az előző idők ide vonatkozó csekély intézkedéseit, melyek „Medicina forensis” név alatt korunkra is átjutottak, s kifejezi azon okokat, melyek multhatatlanul szükségessé tették, hogy az egyes államok kormányai a közegészségügyet a helyi rendezés tárgyörzetéből ki ne hagyják továbbra is, mint a mi a belbizgatás egyik alapköve lehet.

A 2-ik fejezetben „egy tekintetett vet szerző elmaradott közegészségügyi viszonyainkra. Szomorú dolgokat, fájó sebeket érint itt az ír. A közegészség nálunk a közvesztély idején csak rendőri intézkedések által volt védelmezve, s kinjulo véibeinek gyökeres orvoslására nem tették intézkedést, parlagon hevert ez az ügy, hiányoztak az érte lelkesülni tudó szakfelek, kiknek hivatása leendő e tárgyat nem keveset, — de eleget, tenni. Kifejté az a rendőri intézkedések egyoldali hiányosságát, melyet akkor szoktak alkalmazni nálunk, midőn a már lecsapott vész megkezdette borzalmas munkáját. — Felhozta szerző példál az 1873. évben dalt cholera-járványt midőn 200 ezer ember gazdagitá a halál honát, s több mint 250 ezer lélek egészségé ronggaltatott meg, mely horasztó eredmény, mindenesetre csekélyebb leend, ha a szakfelek által javalt alapos intézkedések eleve megtették volna. Elmondja szerző, hogy a himlőn kívül levő más járványos betegségek ellen semmi egészség-rendőri eljárás nincsen gyakorlatban, így ninc a hideglelés ellen, mely oly szomorú pusztitást művel csupán azon okból, mert az

egészség-rendőri intézkedés vagy sehol, vagy csak papiron volt. Erélyesen szólal szerző az u. n. titkos szerek árulása és a kuruzsolás ellen, mely utóbbit a törvény még most sem tette lehetővé. Szigorúan beszél azokról, kik az orvosi rend tiszteltbeli lovagjává tolják fel magukat, kik a képzetelek s halvaszületett gondolatok zürzavarával rontanak a vesztélyben levő emberi élet megmentésének.

Ezután azon okok soroltatnak fel, melyek népesedési viszonyaink fejlődését gátolják, melyek az erkölcsök, s a nép szellemének elrontását idézik elő. Ilyenek a szeszitalok, különösen a pálinka túlságos élvezése, a gyermekeknek nehéz munkánál való alkalmazása; elmondja szerző, hogy az építkezéseknél nem ügyelnek a lakosok egészségi kívánalmaira, beszél azon hiányokról, melyeket mindnyájan tapasztalhatunk, a városi levegő tisztán tartása érdekében, a csatornáról, a vágóhid hiányáról, s azon intézkedések nem léteéről, a melyeknél fogva nemely iparosok szabadon üzük rossz szagot terjesztő munkáikat a város bármely lakott részében stb. kiterjeszkedik az iskolákra is. — Meghatán, nemes lelkűen nyilatkozik a lelenzházak, s a munkaképtelenné tették menedék-házának nem létezésé miatt.

A 3-ik fejezetben a közegészségügyi törvények tartalmáról beszél, melyek az olvasók előtt sokkal ismertebbek, sem hogy a t. olvasónk túlmélet ezzel fáradszának akkor, midőn érdekesebb dolgokkal ismerkedhetünk meg e jeles tanulmányban.

A 4-ik fejezetben ezen törvények érdeméről s hiányairól szól. Részletesen fejtegeti a szerző ennek jószágát, ki-mondja, hogy ezek jóra fogják fordítani az ügyet, miután intézkedve van arról, hogy a lakhelyek, jóviz tisztaságáról a hatóság köteles gondoskodni, hogy az egészségre káros befolyású lak-helyek kiirtessenek, sőt kisajátítás által végleg eltávolítsanak; tovább intézkedés tétetik arról, hogy legyen felügyelő arra, miszerint az ipar-üzletek nem üzetnek-e úgy, hogy ártalmas be-folyást gyakoroljanak a közönségre (II. fej. 10., 11., 12., 15. §.) Továbbá, hogy az iskolák is felügyelők alá helyeztetnek. (III. 27-45. §.) Körödkörül, járványok alkalmával erőlyes intézkedésekről stb. stb. a következő fejezetek szólnak.

Hányai is vannak azonban — szerző szerint — a törvénynek. — Nincs szigorú intézkedés a szesz italok mértéklen el-vezése, — a gyermekek erős munkára alkalmazása ellen; a hideglelés ellen nincs óvó intézkedés s tökéletesen elmellőzte a kórház-ka használt épületek iránt el nem engedhető leltani, vagy itt már gyógytani követeléseket feleltatni. — stb. —

Az 5-ik fejezetben a törvények tárgyalásáról az alsó és felsőházban szól a szerző. Idézi a volt előadó, s az egyetlen orvos képviselő beszédeiből az egyes kiemelőbb részeket, melyek szakismeretről, nemeskeblűségről tanuszkodnak. A tudomány érveivel cáfolja szerző Vidliczkai képviselő azon jámbor ohajtatát, hogy „a képviselőház ne oktrojálja a himlőoltást azokra, kiknek a meggyőződése ellen van, — minthogy az ellenkezőről lehetnek meggyőződve. Beszél arról tovább szerző, hogy mennyire szükséges az államnak a himlő-oltás ügyébe szollani, példálul hozza fel Angliát és Londont különösen, hol a himlőben halálozások igen nagy volt, de az oltásnak behozatala, kiterjedése óta harmadragu halálokok közé szűlyed le. Itt aránylag igen bőven nyilatkozik a szerző, de igen szükséges, mert nálunk is elkél a jó szó ezen a téren, mert népnők még mindig idegenkedik részben ezen hasznót adó intézkedéstől.

A felsőházban a hasonszenvészet mellett felszólaló br. Vécsei József sikeretlen küzdését említi, s művét az Utóhangokkal végzi be. Elmondja szerző, hogy mint más államokat, úgy mienként is a nagy vesztégek látása ösztönöz ezen törvény meghozására. Valóban szükséges-

sek is voltak ezen intézkedések, mikor nálunk 100 ember közül 30 éri el a 60-ik élet, míg Belgiumban 44; a 60-ik év előtt 100 közül nálunk 70 vész el. Végül érdekesen fejtegeti az író azon intézkedéseket, melyek az emberi élet meghosszabbítására kedvezőfolynak be. — Munkáját Stein Lörincz azon savaival végzi be, hogy „csak akkor fog a helyzet javulni, ha a községek beismerik, hogy a kebelükbe tartozók betegségei nekik tisztette többe kerülnek, mint a mennyibe egészségük fenntartása kerülne. Az orvosi czelokra keletkezett egyetek egyik főfeladatát ezen igazság érvényre juttatása képezi!”

A műről általában azt jegyezzük meg, hogy az szorgalmas tanulmány, hosszas gondolkodás és szakismeret eredménye, melyen az összes emberiség jóléteért lelkesülő szív meleg szeretete leng át. Ösztönén kívánjuk, hogy e mű a nép között elterjedve hasznos gyümölcsöket érleljen eszméje. — A mint értesültünk könyváruis uton kapható lesz e mű melyet a helybeli orvos-gyógyászati egyesület ad ki. — A tudós szerző fogadja elismerésünket.

Sz. i. J. — s.

FŐVÁROSI HIREK.

Király őfelsége Földváry Gábor velt pestnyire másodalispánnak, a közügyek elomozditása körül szerzett érdemei elismerésül a királyi tanácsosi címét díjmentesen adományozta. — Jozsef főherceg a hozzá intézett kérdés folytán elvállalta a Budapestben tartandó nemzetközi statisztikai congressus előnökségét. — Dr. Hauszmann Ferenc az homeopathia első egyetemi tanára 65 éves korában meghalt. A derék férfi hivatásának esett áldozatul. — Szerbiából egy úgnyok járt napelött Budapesten, s 30 ezer darab abra-krisztyán rendelt meg, melyek egy hét múlva küldendők Belgrába. — A jogaszgyűlés alkalmával a Margit-szigeten zártkörű tánczalmat rendeznek.

NAPI HIREK.

T. előfizetőinkhez és olvasóinkhoz! Mindazon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése e hó végével lejár, szives bizalommal felkérjük előfizetéseiknél mielőbb megújítására. Az előfizetése a „Debreczeni városi könyvnyomdába” küldendők be. Előfizetési ár július-szeptemberi negyedévre 2 frt 50 kr. július-decemberi félére 5 frt. — A „Debreczeni Ellenőr” szerkesztője és kiadó hivatala.

A debreczeni ref. egyháztanács f. évi június hó 25-dik napján d. e. 8 órakor a szokott helyen ülést tart, melyre az illetők tisztelettel meghívattak.

Azon tekéző társaság, melyet néhány év előtt a helybeli pénzügyi hivatalnokok alapítottak, s mely azóta Debreczen város többi intelligens elemeivel szövetségbe, Halma gyi Lipót kir. tanácsos ur előnölete alatt, valóban virágzó egyesülétté nőtte ki magát, legközelebb versenyt rendezett a kolozsvári és marosvásárhelyi tűzkárosultak javára, az adóhivatal belső udvarán levő díszes tekéző helyiségében. Az első versenytjárat 1 utazó etuit, Góllt Nándor gyógyszerész ur nyerte, a második (egy szivar-tárca) s a harmadik (seres kancsó) díjra nézve pedig mára volt új verseny tervezve Szunyogh Sándor s Berzeviczy Emil urak között, valamint a negyedik díjra (egy 10 itezéses hordó) Vragassy, Woller József s Rabovszky urak közt. Az eredményről hétfői számunk hoz bővebb tudósítást. Annny most is megjegyezzük, hogy a verseny a tűzkárosultak javára 22 frtot jövedelmezett. De már az ilyen verseny éjjen!

Kinevezés. A helybeli kir. törvény-szék mellé, ugyanezen törvényszék által, a magyar nyelvről a német nyelvre és viszont szakszéges szóbeli tolmácsolások és írásbeli fordítások teljesítésére, állandó hites tolmácsokul, dr. K. m. é. ny. Mór és dr. S. C. h. e. r. Benő helybeli ügyvédek nevezettek ki.

Adakozás. A maros-vásárhelyi és kolozsvári tűzkárosultak részére a helybeli m. kir. pénzügyi tisztviselőkből álló tekéző-egylet 22 frt gyűjtött és adott át tegnap a kapitányi hivatalnak.

Özv. Gáspár Ignaczné asszony nő-növeldejében folyó június hó 30-kán délután fog megtartani az évi vizsga, melyre kedves kötelességünknek tartjuk az illető szülők és tan-ügy barátainak figyelmét felhívni.

A dal-és zene-egylet holnap délután 4 órakor a zenede helyiségében közgyűlést tartván, arra az egylet alapító, párló és mű-működő tagjai tisztelettel meghívattak. Debreczen 1876. jun. 24. Füredi Lajos egyleti jegyző.

A debreczeni ügyvédi kamara területén lakó ügyvédek jegyzékébe Jakab György és Uray Tamás nyiregyházi ügyvédek felvették. Kelt Debreczenben az ügyvédi kamara választmányának 1876. június 11-én tartott üléséből. Az elnökség.

Hazi szállóbirtokeink figyelemzetése végett írott, s a szállók viszedelme: a phloxera természetéről és általa módjáról érte-kező, ábrákkal ellátott könyv, használat céljából a városi hatósághoz hivatalból több példányban megküldett.

Ez idő szerint vannak a leghosszabb napainak és legrövidebb éjeleink, melyek közül az előbbie rövidül, az utóbbiak pedig hosszabbodni kezdenek egész december hó 21-éig, az egyenlő hosszúságot, az őszi éj-nap egyenlő-séget szeptember 23-kán érven el.

Felolós szerkesztő: Szabó Antal.

Családok és iparosok számára

a legjobb gép!

Jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a valódi eredeti amerikai Singer varrógépekből

ismét egy szállítmány érkezett, és azok csak egyedül nálam kaphatók, részletfizeté-ésre. Mindenféle gépek becsérteltnek Singer gépekkért.

Mély tisztelettel Holvay Gyula, az amerikai Singer-társulat képviselője.

Az első debreczeni árverési intézetben

e héten árverés nem tartathatván, — azonban árverésen kívül következő tárgyak kaphatók, u. m.: arany, ezüst és gyémánt ékszerek, ezüst evő eszközök, arany és ezüst pénzek, arany és ezüst órák, fegyverek, revolverek, török, férfi és női ruhák, asztal és ágyneműek, stb.

Kis-Várdán (vasút, posta és távirtda állomás) egy ujonnan és jól berendezett rőfös és rövid áru kereskedés

családi körülmények miatt, kedvező felté-telek mellett eladó, szóval vagy irásban értekezhetni fentirt helyen Soltész Emillel.

H I R D E T É S E K.

Előhirdetés.

Van szerencsém tudatni a n. é. közön-séggel, hogy vasárnap, azaz június 25-én, N.-Várd-utczán Tekei-féle házbán

kávéházat

nyitok, — hol a legpontosabb kiszolgálás mellett, hideg étel, sör és legfinomabb bor jutányos áron kapható lesz.

A n. é. közönség pártfogását kéri tisztelettel Reisz Antal kávéés.

Tudomásul!

Ezennel van szerencsém a nagyérdemű közönséget tudatni, miszerint a Jakab és Heller csődtömege dugszagad raktárá-ban levő divat és minden e szakmába vágó czikkeek, bevásárlási áron alól adatnak el. Debreczen, 1876. Jun. hó.

Weisz Gábor, t ő m e g g o n d n o k.

236. sz. 1—1. 1876.

Kiadó koresma.

200 forint a házbr. — Tudako-zóhatni Reisz Antal, N.-Várd-utca, Tekei-féle ház.

231. sz. 1—1. 1876.

Kész törött festékek, száraz festékek mindenféle színben, len-firneisz, zinkweisz-firneisz, ausztriai és galicziai terpenin-olaj, tiszta gép-faolaj, tisztított és napraforgó-olajok, damár, copál, terpenin, padozat, vas, bőr, és spiritus-lakok, politur, belga kérkénőcs, gazdasági és kerti vetemény-magvak, fűszer és gyarmatárak, jutányos áron ajánlatnak. Kacsó Ferencz, fűszer és festék üzletben. Czeglédutca elején a tak. pénz. háza alatt. Ugyancsak itt van a részvény-kártyagyár raktára is. 96. sz. 11—20. 1876.

Haszonbérbe adás. Debreczen sz. kir. városnak — a sámsoni közbirtokos uraktal közös — sámsoni nagy csapszéke étel és ital mérési joggal, és tisztán azon város tulajdonához tartozó savós-guti vendéglő 12 hold szántó és legelő földével e folyó évi jul. 10-én d. e. 9 óra-akor Sámson község házánál tartandó közön-séges árverés útján, továbbá ugyanazon város tulajdonát képező Papuzi és Pipa görörs földel, — nagyerdői fürdőház s ahoz tar-tozó vendéglő, Bégány, Bárány, Cserepes, Csicsogó, Eprekerti és Nyulas csapszékek, — végre az országos vásártérén levő két kö pince, Elyseum és magas ká-véház s külső köscher bormérő helyiség ugyanazon hó 13-ik és 14-ik napján, a város-ház nagy-tanács termében tartandó nyilvános árverés útján, haszonbérbe fognak kiadni. Az árverés kezdetét vendei az utól említett két nap alatt d. e. 9, és d. u. 3 órakor, és az ár-verési feltételek a számvévo hivatal hivatali helyiségében megzemíthetők. Kelt sz. kir. Debreczen városi gazdasági tanácsának 1876. jun. 14-én tartott üléséből. Kiadta: Bészter Lajos jegyző. 237. sz. 1—3. 1876.

Legujabb divatu Férfi és gyermek kalapokat. Rott Lipót és Testvére Férfi divatterme. Czegléd-utca 2. sz. a. ajánlja a n. érdemű közönség-nek. Férfi öltönyöket 12 frttól — Férfi felöltöket (Havelock) 14 frttól — Férfi „Menczikoff” 18 frt 50 kr. (legujabb felöltő). Gyermek öltönyöket 4 frttól — Férfi és gyermek ingeket, u. m. Clifton és rumburgi vászonból, nemkülönbön színes creton, Oxford- és Zephír szövétből mindig nagy választékban! Legujabb divatu Nyakkendőket, gallérok és kézelőket, és még sok másféle uri divatezikeket. Ugyanott kapható: egy férfi nyári öltöny 8 forint 50 kr.

Haszonbérlet. Özvegy Riekl Józsefnő elepi és hegyesi pusztai összes földbirtokai, a Debreczenben. Bővebb értesítést szerezhetni Riekl József Zelmós fűszerkereskedésében. Özv. Riekl Józsefnő. 233. sz. 3—6. 1876.

Laptulajdonos Molnár György. Kiadja a városi könyvnyomda Debreczenben.

Előfizetési helyben hazhoz hordtan ké. Egész évre Félre Ngyhávre Egy óra Előfizetheti helyben városi könyvnyom épület, az udvarban K. Lajos és ifj. Csabá kedésükben, vidéket

egy előleges érteke- nak békés egyetert nap alatt több mint sok az ivtartók által A felhívás

Mindenütt szenedvényektől me Mi is lenne Semmi egy erős keze ragadna Századok sz Eljött maga után Az általuk tanácsaikat követte Nemesak hallottunk egyebet, magukat a sorsnak, Együtt örít az ifju Tisza Kálmán E képvisel választotta. — Ez 1875-ben, hesse, s államháza legmagasabb bizalm Időközben litásához. Mindnyája De mivel E nézetkül iránti bizalmatlansá Ilyen népg kötetni tervezett sz Az ezen ne számitsana Egyidejűle mára ne számitsana Hirlapjaikk selőnk, főleg korm művelt és higgadt p Hallgatásus Nem szab tegettessenek, vagy Nem szab város iránti jó indu kik működését meg Lépjön telvetve, akadályozzu köztünk a testvéri s És mi, telj erejét s Debreczen fognak egyesülni, a Nyujtsunk vesztélyekkel szembe

Révész Bálint mk. Dalmy Károly mk. Sápny Samuel mk. Nemethy Lajos mk. Tóth Antal mk. Simonffy Samuel mk. Holländer Gyula mk. Tamássy Károly mk. V. Szabó Miklós mk. Béressy Samuel mk. Dr. Tegze Imre mk. Kapros Gábor mk. Dr. Kain Albert mk. Baresay István mk. Kövesdi János mk. Telegdi László mk. Fischer Nándor mk. Klein Ignác mk. Körösy Sándor mk. Tóth István mk. Margitay István mk. Toth Mihály tanár